

Таким чином, у сучасному інформаційному суспільстві відбувається радикальна трансформація буття людини в цілому, що заснована на заміщенні соціальної реальності її образами або симуляціями. Дана точка зору відкриває нам перспективи для розробки теорії трансформації та патологізації сучасної культури на різних рівнях організації буття, не обмежуючись сферою комп'ютерних, мультимедійних та комунікаційних технологій.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРОТИСТОЯННЯ Й ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бабко К.С., аспірантка

науковий керівник – доктор філософських наук, професор Кузнецов А.Ю.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

У сучасних умовах безперервно розвивається техніка та неухильно підвищується обсяг та швидкість поширення інформації. Удосконалюються можливості інформаційного охоплення величезних мас людей в найкоротші терміни. Поряд з позитивними явищами глобальної інформатизації, більш чітко проступають обриси нових міжнародних проблем. Перш за все, це стосується сфери інформаційної безпеки та інформаційного протистояння.

Передусім необхідно підкреслити, що інформаційна безпека держави характеризується ступенем захищеності й, отже, стійкістю основних сфер життєдіяльності (економіки, науки, техносфери, сфери управління, військової справи, суспільної свідомості тощо) до небезпечних, дестабілізаційних, деструктивних, суперечних інтересам країни інформаційним впливам, причому як щодо впровадження, так і щодо вилучення інформації. Поняття інформаційної безпеки не обмежується безпекою технічних інформаційних систем чи безпекою інформації в цифровому чи електронному вигляді, а стосується всіх аспектів захисту даних чи інформації незалежно від форми, у якій вони перебувають.

Інформаційне протистояння – це протистояння з використанням усього спектру інформаційних можливостей, здійснюване з метою досягнення інформаційної переваги над супротивником.

Важливо, що основним засобом ведення інформаційного протистояння є національні та транснаціональні засоби масової інформації, а також будь-які інші інформаційні мережі, здатні впливати як на світогляд, політичні погляди, правосвідомість, менталітет, духовні ідеали та ціннісні установки окремої людини, так і на суспільство в цілому. Як суб'єкти протистояння можуть виступати групи, класи, суспільні кола, держави або цілі коаліції. Інформаційне протистояння

передбачає методи психологічної маніпуляції, пропаганди, ідеологізації, інформування та дезінформації в широкому сенсі. Метою протистояння може служити отримання будь-яких матеріальних і нематеріальних ресурсів.

На цьому тлі очевиднішою стає залежність політичної влади від можливостей здійснювати інформаційне протиборство в зовнішньо- та внутрішньополітичній сферах.

Найбільш вражаючих успіхів домоглися дослідники із США, де надають особливого значення інформаційній політиці та методам інформаційного протиборства. Згідно з документом США під назвою «Доктрина проведення інформаційних операцій» (Joint Doctrine of Information Operations) (1998р.), інформаційно-психологічна зброя належить до різновиду нелегальної зброї масового ураження. На думку американських фахівців, вона «здатна забезпечити вирішальну стратегічну перевагу над потенційним противником». Її відмінна здатність – застосування такої зброї «не підпадає під прийняте в міжнародних нормах поняття «агресії».

Ідея завоювання інформаційної переваги над противником шляхом проведення інформаційних операцій послідовно втілювалася в документах Комітету начальників штабів МО США «Єдині перспективи 2010» та «Єдині перспективи 2020». У них визначені цілі, завдання та основні принципи інформаційної боротьби, обов'язки керівних органів і посадових осіб щодо її організації та планування в мирний час і в кризовій обстановці.

Разом із тим, на офіційному рівні вперше увагу саме китайських військових до інформаційної війни було документально підтверджено в «Білій книзі з оборони» КНР 2004 року. На сьогодні загальна думка китайських фахівців зводиться до того, що XXI століття стане століттям інформаційного протиборства. Так, наприклад, відомий китайський політолог Ксянь Хуесін висловив думку, що «війна в XXI столітті буде інформаційною війною під приводом ядерного стримування».

Не менш цікавою є діяльність Північно-Атлантичного альянсу в напрямку ведення інформаційного протиборства, у тому числі психологічних операцій, які регламентуються директивами, статутами, інструкціями, розробленими як для збройних сил окремих країн блоку, так і для НАТО в цілому. Основоположним документом НАТО є єдина директива «Про засади планування та ведення психологічних операцій», у якій говориться, що «психологічні операції є життєвоважливою частиною діяльності НАТО в дипломатичній, військовій, економічній та інформаційній сферах.

Необхідно зауважити, що яскравим прикладом ведення інформаційного протиборства є інформаційно-психологічні операції між Україною та Росією в період з 2014 року й до сьогодні. Дезорієнтування

людей, розпал міжнаціональної ворожнечі, маніпуляції – усе це досягається за допомогою засобів масової інформації та соціальних мереж.

На завершення необхідно наголосити, що XXI століття – це час інформаційної конфронтації між країнами, яка шалено набирає оберти та проникає крізь інформаційну реальність без перепон та обмежень. Тому превентивним методом рішення проблеми інформаційного протистояння, що насамперед виражається у формі інформаційно-психологічної війни, є посилення та вдосконалення систем інформаційної безпеки як особистісної, так і загальнодержавної.